

== Velja po pošti: ==  
za celo leto naprej .. K 80—  
za en mesec .. " 5,50  
za inozemstvo .. " 70—  
V Ljubljani na dom  
za celo leto naprej .. K 58—  
za en mesec .. " 5—  
V upravljalni mesecno .. 4,50  
== Sobotna izdaja: ==  
za celo leto .. K 10—  
za inozemstvo .. " 15—

# SLOVENEK

== Inserati: ==  
Enostopna petstvarica (59 mm  
široka in 3 mm visoka ali oje  
prostor)  
na enkrat .. po 50 v  
na dva in večkrat .. 45 ..  
pri večjih naročilih primeren  
popust po dogovoru.  
Ob sobotah dvojni tarifi.  
== Poslano: ==  
Enostopna petstvarica K 1—  
lahja vsak dan izvenaj po-  
medeljek in dan po prazniku  
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.  
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma ne  
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun  
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,  
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

## Dr. Korošec za Pri- morce.

Ljubljana, 18. jan.

Včeraj je dr. Korošec odposlal zuna-  
njemu ministru države SHS dru. Ante  
Trumbiću brzojavko, v kateri ga opozarja  
na nečuvstva nasilja, ki jih delajo Italijani  
našem ljudstvu v zasedenih krajih Pri-  
morskega.

Ministrski podpredsednik opozarja zu-  
nanjega ministra, ki se sedaj mudi v Pa-  
rizu, na slučaj dr. Breclja, ki ga je italijan-  
ska vojna oblast zaprla v Trstu, ter na  
slučaj dr. Podgornika, ki je interniran v  
Kastelfranku. Sporoča mu, da je po ne-  
dolžnem zaprtih toliko drugih slovenskih  
inteligentov z Goriškega in ga opozarja na  
nedostojen način, kako so Italijani postopali  
z njimi, puščajoč jih v mrzlih barakah  
in izpostavljajoč jih drugim šikanam.

Dr. Korošec prosi dr. Trumbića, naj  
intervenira pri zaveznikih vladah, da se  
kričeča krivica popravi in da se interni-  
rancem pomaga.

## Po shodu zaupnikov.

Zivo nam je še pred očmi slika, ki jo  
je nudila velika Unionska dvorana ob pri-  
liki zborovanja zaupnikov V. L. S. Kdor  
se je z balkona razgledal po tej tisočglavi  
množici, katere jedro so tvorili naši kmeti-  
je iz vseh delov Kranjske, med katero pa  
je bilo zastopano tudi naše delavstvo in  
naša inteligenca, je dobil skoro vtis, kakor  
bi bil navzoč pri kakem slavnostnem činu  
ali v cerkvi. Zborovali so zgolj zreli možje  
brez navlake in priveskov, kakršni se dr-  
že običajnih shodov in so spremljali izva-  
janja govornikov ter se udeleževali poli-  
tične debate z resno in umevanjem, ki  
je bilo najboljši spričevalo za politično iz-  
vežbanost zaupnikov. Na obrazih se jim  
je brala, iz besed jim je zvenela zavest, da  
čutijo resnobo položaja, težavno situacijo,  
v kateri se nahaja danes naš dom in last-  
no odgovornost za nadaljni potek dogod-  
kov doma in v državi.

Najslovesnejši je bil trenutek, ko je  
načelnik stranke dr. Korošec z močjo, ki  
je le njegovi besedi lastna, protestiral v  
imenu V. L. S., ki je predstavljala slo-  
venskega ljudstva, zoper zločinsko okupa-

cijo naših krajev po Italijanih, ter barbar-  
sko početje njihovih čet in oblasti v naši  
deželi. Kakor bron so zvenele njegove  
besede, kakor udarci s kladivom so pa-  
dali stavki njegove obtožbe s prepričeval-  
no močjo čustva, ki živi v srcu užaljenega  
in prevaranega naroda, se je razlegel nje-  
gov protest. To ni bil govor ministrskega  
podpredsednika, to niso bile uglajene in  
dvoumne diplomatske fraze — to je bil  
glas načelnika Vseslov. Ljudske Stranke,  
glas, ki je govoril v imenu tisočev, v ime-  
nu vsega za svobodo ogoljufanega naroda.

Po naši deželi se, pravijo, širi boljše-  
vištvo. Ne boljševištvo kot sistem, kot no-  
va teorija v družabnem redu, kot nova so-  
cialna ideologija, marveč boljševištvo v  
smislu zanikanja vsakršne avtoritete,  
negacije socialnega reda, boljševištvo v  
smislu upora, nasilja in boja vseh proti  
vsem. Zbor zaupnikov V. L. S. je jasno  
pokazal, da stranka dobro razume potre-  
bo priznanja avtoritete ravno v tem pre-  
hodnem stanju, ko se raznašajo stare raz-  
valine, da se zgradi nova državna stavba.  
Ko je dr. Brejc, novoimenovani predsed-  
nik Narodne vlade v Ljubljani s svojo ostro  
besedo in markantnim povdarkom uteme-  
ljeval nujnost reda v državi ter z žgočo  
satiro zavračal tiste, ki jim je glavno delo  
zabavljanje in razdiranje, mu je zbor za-  
upnikov burno psitljeval. Ne enega glasu,  
ki bi bil izraz nediscipliniranosti, ni bilo  
slišati na shodu; grajale so se napake, pri-  
poročale reforme, toda vse je vodil duh  
pozitivne delavnosti in trdna volja storiti  
in prenesti vse, da izideta dežela in dr-  
žava zdravi in močni iz sedanjega krize.

V. L. S. je imela na programu za zbo-  
rovanje zaupnikov tudi reorganizacijo  
stranke. Izvedle so se nekatere notranje  
spremembe, ki bodo posamezne pokraj-  
inske organizacije stranke spodbodile k bolj  
samostojni aktivnosti in jih hkrati tesneje  
privezale na središče. Pri volitvah v novo  
načelnstvo je zopet stopil stranki na čelo  
njen preizkušeni vodja dr. Ant. Korošec,  
ki jo bo tudi poslej varno vodil s svojo  
sigurno in energično roko. V novo načel-  
stvo so dalje vstopili kot podpredsedniki  
zastopniki kmetov, delavcev, obrtnikov in  
inteligentov, s čimer se je na zunanji poka-  
zal splošni značaj V. L. S., v kateri imajo  
vsi stanovi bratski zgrajen skupen dom, s  
čimer je pa tudi dana na znotraj garan-  
cija, da se bo V. L. S. morala tudi vnaprej  
z enako skrbjo brigati za blagostanje vseh  
slovenskega ljudstva.

Zbor zaupnikov je minil. Tisoč mož  
v Ljubljani, stotine mož v Celju in nove

stotine v Pliberku so se razšle z zboro-  
vanja, da poneso seboj v vasi, trge in me-  
sta tistega duha in tista načela, ki vodijo  
V. L. S. v jasnih in v mračnih dnevih, da  
zaneso med naše somišljenike novega  
zmisla za organizatorično delo V. L. S. in  
da jih podžgo k novim naporom za doseg  
njih gospodarskih, političnih in kultur-  
nih ciljev. V vseh pokrajinah naše lepe  
domovine bo po shodu zaupnikov nastalo  
v naših političnih in kulturnih organizaci-  
jah živahniješe gibanje. Za to in za sado-  
ve, ki jih bo to gibanje prineslo, gre za-  
hvala našim vrlim zaupnikom.

## Zbor zaupnikov V. L. S.

O reviziji programa je poročal prof.  
Bogumil Remec:

Pred tremi meseci še nismo niti mi-  
slili, da bomo že o Božiču gradili novo dr-  
žavo. Padle so pokrajinske meje. Zavedati  
se moramo, da smo samo Slovenci, ne  
Kranjci in ne Štajerci, in temu primerno  
moramo tudi preurediti svojo stranko.  
Gledati moramo tudi na gospodarski raz-  
voj, da se nam ne bo tako godilo kot v  
nemški Avstriji. Tam je prehrana zelo  
slaba in cene so ogromne. Pri nas je polo-  
žaj boljši in lahko upamo, da bo še boljši.  
Kmet, kot steber države, bo moral imeti  
odločilno besedo in bo naša stranka mo-  
rala reorganizirati tudi naše kmetijske or-  
ganizacije. Kmet je tisti, ki daje trdno po-  
dlogo državi; on je tisti, ki hrani vse stano-  
ve. Če kmet dosti pridelal, potem bodo  
tudi drugi stanovi imeli dosti živil in za-  
služka. Stranko je zato treba preurediti  
novim razmeram primerno.

Končno je predlagal:

a) Zbor naroča načelnstvu, naj stopi v  
stik s hrvatskimi in srbskimi sorodnimi  
strankami radi združenja, oziroma vze-  
jemnega delovanja in potem sestavi načrt  
reorganizacije in pravilnik.

b) V načelnstvo se volijo na zboru  
predsednik in podpredsednik; člani Dr-  
žavnega Veča in Pokrajinskega Veča vo-  
lijo iz svoje srede po 5 članov; ti koopti-  
rajo ostale člane na predlog pokrajinskih  
organizacij.

Oba predloga sta bila soglasno spre-  
jeta.

Dr. Korošec zopet na čelu V. L. S.

Na predlog dr. Pogačnika so bili med  
velikimi navdušenjem izvoljeni kot pred-  
sednik dr. Anton Korošec; kot podpred-  
sednik prof. Bogumil Remec, posestnik

Brodar, Josip Gostinčar in Ivan Ogrin kot  
zastopniki vseh stanov.

Izjava dr. Korošca.

Po volitvi se je dr. Korošec zahvalil  
za čast, ki mu jo je znova podelil zbor za-  
upnikov, ter je izjavil: »Ker bom moral kot  
ministrski podpredsednik največ prebivati  
v Belgradu, mi ne bo mogoče stranke tak-  
ko voditi, kakor bi sam želel in kakor bi  
stranka potrebovala. Da pa ne ostane  
stranka brez vodstva, ji bo za časa moje  
odsotnosti načeloval moj večši tovariš  
prof. Bogumil Remec. Prepričan sem, da  
je krmilo stranke, če ga on drži, v varnih  
rokah. Za časa moje nenavzočnosti je on  
odgovoren za stranko in prosim Vas, so-  
misljeniki, da se v vseh strankarskih zade-  
vah obračate nanj.«

Volitve v državno in pokrajinsko veče.

O sestavi državnega veča je poročal  
Bogumil Remec:

Slovenci bodo imeli v državnem veču  
38 zastopnikov, od teh V. L. S. 20, J. D. S.  
12 in soc. dem. stranka 6. V. L. S. imenuje  
v državno veče za Trst 1, za Goriško 2,  
Koroško 2, Kranjsko 7, Štajersko 7, za  
Prekmurje 1 zastopnika.

V državno veče so bili imenovani  
iz Kranjskega na predlog g. Cvenkija:

Josip Pogačnik, namestnik Bog. Re-  
mec; dr. Lovro Pogačnik, namestnik pro-  
fesor Anton Sušnik; Josip Gostinčar, na-  
memnik Ivan Krivec; Ivan Štrcin, namest-  
nik Ivan Brodar; dr. Schaubach (sodnik  
v Črnomlju), namestnik dr. Mohorič; Fr.  
Šuklje, namestnik Karol Škulj. — Sedme-  
ga zastopnika imenuje eksekutiva.

Pokrajinski zbor v Ljubljani bo imel  
90 zastopnikov iz celega slovenskega  
ozemlja, in sicer jih bo imela V. L. S. 47,  
J. D. S. 27, socialisti 14 in Trst 2. V. L. S.  
imenuje za Goriško 4, za Koroško 4, za  
Kranjsko 19, za Štajersko 19, za Prek-  
murje 1.

V pokrajinski zbor so se za Kranj-  
sko imenovali: dr. Brejc, namestnik dr.  
Mohorič; G. Golja, namestnik dr. Jež;  
nadučitelj Fr. Silvester (kot zastopnik  
postojnskega okraja), namestnik Janko  
Grad, dež. šolski nadzornik v Novem me-  
stu; prelat Andr. Kalan, namestnik prof.  
Sušnik; Ivan Krivec, namestnik Jos. Go-  
stinčar; Bog. Remec, namestnik ing. Re-  
mec; dr. Jerič, namestnik Jos. Pirc. —  
Ostalih 11 članov določijo zaupniki na po-  
sebnih zborovanjih v 11 okrajnih glavar-  
stvih tekom 14 dni.

Sprejet je bil tudi predlog, naj skliče  
bivši državni poslanec Fon v najkrajšem

## LISTEK.

Ivan Bežnik:

### Žive slike iz okupacije.

#### 6. To ljudstvo nas mrzi.

»Naše ljudstvo je prepojeno  
z mržnjo do tega rodu in z lju-  
beznijsko do grude. Nad tisoč let  
bojev in suženjstva ga je uspo-  
sobilo in vzgojilo, da stoji na  
prvem mestu med Slovenci in  
ostalimi kulturnimi in svobod-  
nimi narodi. Darujte jim Italijo,  
izvolili bodo svoj nerodoviti  
ubogi breg, svojo slavnato  
kočo in — svobodo...«

Hiše so postale neznožno prazne in  
puste. Očetje in sinovi so šli... In če se  
tudi vrnejo, madež ne more biti izbrisan  
nikdar. Oseba svoboda je predpogoj  
vsega, hrana človekova, kri in srce.

Nihče ni izgubil zadnjega upanja, a  
nihče ni čakal dobrega. Temni obrazi so  
se kazali tujcem. Pred njimi so se zapirala  
vrata, ko so prosili tega in onega.

»Kaj ima to ljudstvo?« so dejali.  
Malinovka je hodila kot izgubljena po  
niši. Kar je prišla v roke, ji je padlo na  
tla.

Otroka sta se stiskala tiho in plašno k  
peči. Micka je s solzami šivala obleko.

Očeta ni v hiši. Kot bi dejali, da ni  
solnce, da ni kruha, da ni sreče. Oče je  
vse. Imeli so ga radi. Tih gnev je stopil v  
dušo ob skrbeči misli na njega, bolnega...

Ta znak so nosili vsi obrazi, vse  
hiše...

Mladi moški obrazi so gledali za-  
čuden. Vedna pesem in smeh, izvirajoča  
iz tople južne krvi, se je preplašila ob po-  
gledu na solze.

»Kaj imajo ti ljudje?«

»Očeta ste nam vzeli. Pobjite še nas!«

Videli so, da je resno. Hoteli so raz-  
umeti, tudi tolažiti so hoteli s par besed-  
dami, ki so jih znali.

»Italija lepa... dobra...«

Kje so sinovi in mislijo z bridkostjo  
na dom? Kje so sanje o svobodi? Ali niso  
bili pripravljeni žrtvovati vse?

»Norčujejo se z nami...«

»Italija dobra...«

»Lažnjivci ste. Nečemo vas. Tudi če  
nas ubijete, če nas mučite do zadnjega. Mi  
vas sovražimo, ker... nočete, da si po-  
stanemo pravični prijatelji...«

Zastoni so iskale sladke besede v  
svojem jeziku, da bi našle pot v srca, ki  
so šla na romanje za svojimi dragimi, za  
mlado svobodo...

Mlad častnik je udaril po mizi in  
si zgrizel ustnice.

»To ljudstvo nas mrzi v dno duše.  
Kaj smo jim storili, da nas sovražijo?«

Mladi častnik morda resnično ni znal,  
kaj so storili, čemu so obrazi izprani od  
solz, mesto žarki od veselja, čemu so hiše  
kot grobnice, mesto okinčane z zastav-  
vami.

Mi to vemo...

#### 7. »Slovenci.«

To je bila za vas novica. Če je srečal  
sosed sosed, je dejal: »Ali si videl?«

Prikimal je in se posmehal: »Videl  
sem.«

Na hišah so bili pribiti plakati, pisani  
v slovenskem jeziku, na katerih se je  
obetal vsega dobrega, blagostanja in prav-  
vic, sreče in svobode. Z velikimi črkami  
so vpili, da so prinesli mir in blagostanje.  
Kdor se je ustavil pred plakatom, ga  
je prebral do konca in šel dalje zamisljen  
sam v se.

»Saj bo nam morda dobro,« je dejal  
nek človek, ki si je želel miru in kruha.

»Kaj, dobro?« Ti si pohujlence!

»Saj nisem nič rekli!«

»Rekel si. Če bi ti Lah ponudil leš-  
nik za desnico, pa bi ga vzel. Naj imajo  
sami tisti sladkor! Osem dek sem pa do-  
bil za Božič...«

Soseda bi se bila kmalu sprla. Ljudje  
so se sprva čudili, da so zapisali pa naše  
na zid, pa so se spomnili.

»Prikupiti se hočejo.«

»Tiho bodite,« je dejal Matevž iz Lo-  
ga in pogledal po Lahih, ki so mu sedeli  
za mizo, da še družina ni imela prostora.

»Zdaj bomo imeli vsega dosti.«

»Kuhali bodo oni, samo žvečili bo-  
mo...«

»Saj vidimo, kako. Krompir so mi  
vzeli. S čim naj redim otroke?«

»Kaj, ko pa nihče ni podpisal na tem  
papirju. Kdo vam bo dal? Tudi naše šo-  
le nam obetajo...«

»Saj res. Lažejo nam. Doli bi strgal.«  
»Bodi pameten!« je dejala žena in  
pogledala nanj. »Zaprejo te in povrh te-  
ga ženejo še nas.«

»Kaj?« je dejal mož in se spomnil,  
da so mu potlačili ozimino, prehladili ži-  
vino v hlevu s puščanjem odprtih vrat,  
pokradli slamo in drva. »Ven jih vržem,«  
je grozil. »Kaj obljubujete?! To naj pu-  
ste na miru, kar imam! Denar so dejali v  
nič, posestvo so mi deli v nič, še za last-  
no mizo ne smem sesti. Čuda, da nas pu-  
ste govoriti! Pretegnjencem pokažem!«

Gledal je divje na Laha in kadil pipo.  
Žena ga je mirila, vojaki pa so se za hip  
ozrli, dejali nekaj po laško in kvartali...

Drugo jutro so bili plakati raztrgani.  
Vas je gledala začudena: »Lahi so jih.«  
Pa so videli migljaj v očeh in so se tiho  
nasmejali. Nekateri so bili nevoljni. »Pu-  
stili bi.«

»Naj še drugače govorijo slovensko.«

»Če pa kaj naredi.«

»Kaj hočejo narediti? Domov naj gre-  
do! Sicer pa to ni telefonska žica. Kdo  
te bo kaznoval, če ga je bilo sram pod-  
pisati se, ko je vedel, da je lagal. Saj  
nismo otroci!«

Razšli so se, vsak svojo pot in tiho  
mislili: »Saj so prijazni, a nečemo jih, to  
je; pa če nas pestujejo... Naj nas ubijejo  
radi tega!«

Pa ni dejal nihče ničesar. Konci raz-  
trganega popirja so se gibali v vetru, če  
niso odnesli paglavci še tega... Vas se  
je tiho smejala, zvesta svoji obliubi, ki jo  
je dala edinstveni svobodi.

časuri goriške zaupnike, da imenujejo svoje zastopnike.

Po slučajnostih je zborovanje zaključil predsednik dr. Korošec s pozivom k slovesnemu in vztrajnemu delu za blagor domovine, nakar so zborovalci zapeli »Lepo našo domovino«.

### S. L. S. za Goriško.

Vseslovenska ljudska stranka prepušča Slovenski ljudski stranki na Goriškem dva mandata v državnem zboru in štiri mandate v pokrajinskem zboru. Shod zaupnikov me je pooblastil, da skličem Goričane S. L. S. v svrhu, da imenujejo te mandatarje.

Vabim torej pristaje S. L. S. z Goriškega na posvetovanje v torek, dne 21. januarja ob 4. uri popoldne v posvetovalnico »Katoliškega tiskovnega društva« v Ljubljani, I. nadstropje. — Josip Fon, bivši državni poslanec.

### Volitev zastopnikov V. L. S. v Pokrajinsko Veče.

Vsled sklepa zboru zaupnikov V. L. S. z dne 16. t. m. v Ljubljani vabi načelstvo stranke krajevne odbore in načelstva kmečkih zvez na zborovanje, da izvolijo po enega odposlanca in njegovega namestnika v Pokrajinsko veče.

Zbera naj se za glavništvo: črnomeljsko v Črnomlju, v nedeljo, dne 26. januarja 1919; kamniško v Domžalah, v ponedeljek, dne 27. januarja 1919; kočevsko v Ribnici, v nedeljo, dne 26. januarja 1919; kranjsko v Kranju, v ponedeljek, dne 27. januarja 1919; krško v Krško, v sredo, dne 29. januarja 1919; litijško v Šmartno pri Litiji, v ponedeljek, dne 27. januarja 1919; ljubljanske okol. v Ljubljani, v nedeljo, dne 26. januarja 1919; logaško na Blokah, v nedeljo, dne 26. januarja 1919; novomeško v Kandiji, v ponedeljek, dne 27. januarja 1919; radovljiško v Radovljici, v ponedeljek, dne 27. januarja 1919.

Zborovanje za Ljubljano se določi posebej. Prostor in uro za vsa zborovanja naznanimo pravočasno.

Načelstvo pozivlja vse kraje, občine in župnije, ki še niso ustanovile krajevnih odborov, da to takoj store, ker bi se sicer ne mogli udeležiti teh volitev.

Pojasnila daje tajništvo Slovenske ljudske stranke v Ljubljani.

Za načelstvo:

Dr. Anton Korošec, načelnik.

### Hercegovski Hrvatje Vseslovenski ljudski stranki.

Med drugim je dospela o priliki zborovanja zaupnikov V. S. L. tudi naslednja brzojavka iz Mostara:

Diveči se velikemu dejstvu nemisljive zasluge V. S. L. za osvoboditve in udejnjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, želimo in pričakujemo, da se ljudska stranka razširi ter razlegne delokrog svojega blagotvornega dela na vse jugoslovanske zemlje.

Provincijal fra David Nevistić; fra Avgustin Matić, nadžupnik; gvardijan fra Dominik Mandić, predsednik hrvatskega katol. senijorata; fra Dane Zubac, urednik »Narodne Slobode«.

### Protestna nota zaradi dogodkov na Koroškem.

Ljubljanski korespondenčni urad objavlja protestno noto, ki jo je Narodna vlada SHS v Ljubljani dne 16. januarja poslala državnemu uradu za zunanje stvari na Dunaju. Nota se glasi: Oziraje se na svoje dne 24. decembra 1918 državnemu uradu za zunanje stvari na Dunaju poslano protestno noto, se Narodna vlada SHS v Ljubljani vidi primorano, iznova dati niz po pričah potrjenih dogodkov, ki zadostno označujejo način poročanja celovske deželne vlade in pa počenjanja nemškega vojaštva na slovenskem ozemlju.

Na prošnje celovske deželne vlade se je za božične praznike, in sicer za 25., 26. in 27. december do 6. ure zvečer sklenilo premirje. Celovska deželna vlada je v nekem protestu trdila, da je to premirje naše vojaštvo prekršilo pri št. Pavlu in pri Grabštajnu. To je popolnoma neresnično. Stvarni položaj je namreč tale: Po pričah je potrjeno, da je v Grabštajnu v noči od 25. in 26. decembra po gostilnah čez me-ro popival oddelek nemške Volkswehr in tako razgrajal ter lučal stedenice in kozarce, da so prisotni civilisti morali bežati. Prav ti vojaki so potem zunaj vasi začeli brezumno streljanje iz pušek in streljalo in pri tem obstreljevali oddelek gorskega strelskega polka št. 1 in oddelek lovškega bataljona št. 8, dočim je drug oddelek iz strojnice streljal v smeri proti dvorcu, torej v smeri, kjer našega vojaštva ni bilo. Nemški vojaki sami so naslednjega dne pripovedovali, da so se

bili ponoči medseboj obstreljevali. Naše vojaštvo ni sprožilo niti strela. Ako celovska vlada kljub temu smelo trdi, da so pri Grabštajnu premirje prekršile naše čete, presega smelost take trditve celo vse tiste, kar se je ta vlada doslej do zopernosti osmlejevala v potvarjanju in zavijanju dokazljivih dejstev.

Sklenjeno premirje je nemško vojaško poveljstvo očividno izbrabilo tudi za to, da je napravilo napad na naše posadke v št. Pavlu. Bunilo, organizovalo in oborožilo je za premirje kmete po Labodski dolini ter jih je dne 26. decembra poslalo nad št. Pavel. Razume se, da se je naše vojaštvo v svojo obrambo moralo odločiti za razorožitev teh kmetijskih tolpe. Tolpe so prosile milosti in ta se jim je dovolila, pod pogojem, da nemudoma oddajo orožje. Ti kmetje pa so oddali samo nekaj pušek, potem pa so odšli in so se naslednjega dne, torej še vedno za premirja, vrnili v še večjem številu. Napadli so naše v Ettendorfu zaradi razorožitve poslani vojake in se nato po izgubah umaknili proti Labodu. Na labodskem mostu sta ostala poveljnik poročnik Viktor Kristan in neki Srb. Nemške tolpe so ju ogrožale z dveh strani. Srb je skočil v vodo, da se reši, pa je v deročih dravskih valovih utonil; častnika pa so tolpe razorožile, mu grozile in z njim ravnale nad vse sramoteče. Opljuvali so ga tako, da v resnici ni krpa njegove uniforme ni bila čista. Obenem s kmeti so 27. decembra jutraj, torej še za premirja, nemški vojaki iz Volšperke udarili na št. Pavel in streljali iz topov. Nemški vojaški oddelki so obkolili št. Pavel in zajeli jugoslovansko posadko. Častnika, ki so ga smatrali za poveljnika, so slekli in ga na pol gola razkazovali po mestu ter ga pri tem obkladali s pljunki, psolvkami in grožnjami. Nota nato opisuje, kako so Nemci grdo ravnali z jugoslovanskim komisarjem g. Zorkom v št. Pavlu. Te dogodke smo že opisali v »Slovenec«. Nato pravi nota:

Vse to se je zgodilo za premirja, ki ga tudi v št. Pavlu niso kršili Jugoslavlani, marveč edinole Nemci in sicer z uprav prevejanja zavržnostjo.

V nadaljnjem opisuje nota zasledovanja slovenskega duhovništva v beljaškem okraju ter doživljanje jugoslovanskega poveljnika majorja Lavriča prigodno njegovega zajetja itd., kar smo svojčas že priobčili. Dodamo naj samo še dejstvo, da so Nemci v Labodu brez povoda kakor psa pobili nekega Srba in truplo nekega padlega častnika oropali obleke, obutve in vsega drugega ter je brezstidno oskrunili.

Potem nadaljuje nota in sklepa: Pri tožbe celovske deželne vlade glede interniranja nemških hujšakačev in ogleduhov po slovenskem ozemlju označuje dejstvo, da se, kar je izpričano, v Borovljah ob dohajanju nemškega vojaštva na naše vojake in na slovenske begunce streljali nemški civilisti.

Neštevilni so slučajji, ko so nemški vojaši našemu prebivalstvu grozili s pohojem. Da teh naših ljudi ne spravimo iznova v smrtno nevarnost, konkretnih podatkov o teh slučajjih ne smemo dotlej, dokler so dotični kraji v nemških rokah.

Narodna vlada ljubljanska najostreje protestira proti vsem tem dogodkom, proti vdiranju nemškega vojaštva v slovensko ozemlje koroške, kakor tudi proti fizični in moralni pomoči, ki je Dunaj in razne kronovine Nemškoavstrijske republike v vojaškem oziru dajejo celovski deželni vladi, in so za vse, kar se zlega stori slovenskemu prebivalstvu Koroške soodgovorne.

### Dvignimo narod moralno!

Skandalozno pijančevanje in razgrajanje je — vsled protesta vseh ljubljanskih dnevnikov in vsled vladnih odredb — zadnje dni nekoliko ponehalo. A s tem trenutnim in prisiljenim uspehom se nikakor ne smemo zadovoljiti. Narod moramo moralno dvigniti! Vzgojiti ga moramo, da se ne bo bal samo straznjaka in ječe, marveč da se bo znal sam brzdati in vladati. To je sedaj naša velika in lepa naloga. Načrt za to narodno vzgojo se bo napravil v nedeljo na jugoslovanski taboru Sveste vojske (v veliki dvorani Unione). Slovenci, Hrvatje, in Srbi si hočemo v to plemenito svrhu roke podati.

Zborovanje se prične ob 9. uri dopoldne in se po opoldanskem odmoru nadaljuje ob 3. uri popoldne. V programu se je izvršilo nekoliko sprememb in je sedaj razpored govorov sledeči:

Prvi: Da bomo narod poštenjakovi! Učitelj Engelbert Gangl: Vzgoja naroda. Prof. J. Vesnjak: O temeljih narodne vzgoje. Učiteljica gospa Marica Koželj: Vzgoja mladine k treznosti. Jeronim Tomac, kapucin z Reke: Hrvatska »Sveta vojska«. Dr. Drago Perović, vseučiliški profesor v Zagrebu: »Društvo apostolov« med Hrvati. Srbski častnik Mihail Živančević: Alkoholizem in uživanje života! Dr. Gregorij Žerjav, podpredsednik na-

rodne vlade: Alkoholizem in zakonodaja v Jugoslaviji. Dr. Alojzij Zalokar: Treznost in pravost — pogoj zdravega narodnega naraščaja. Gospa Ivanka Klemencić: Pravost in žena. Albin Prepeluh, poverjenik narodne vlade: Mir med nami! Župnik in pisatelj Franc S. Finžgar: Sklepni govor.

Vabimo in pozivljamo na tabor rodoljube vseh slojev in vseh strank brez razlike.

Vabimo predvsem razumnštvo, ki je dolžno ljudstvu kazati pot, naj pokaže, da razume, v čem je pravi narodni napredek.

Vabimo zlasti učiteljstvo, kateremu v roke dan je naraščaj našega naroda, da ga vzgoji v »narod poštenjakova«. Vabimo delavstvo vseh vrst, ker le trezno delavstvo si bo znalo izvojevati in varovati svoje pravice. Vabimo vse razumne ljudi z dežele, da bodo potem v svojih krajih širili naše osrečujoče ideje. Vabimo in pozivljamo zlasti vsa naša društva, ki imajo poklic in nalogo širiti med ljudstvom pravo prosveto, naj pošljejo na tabor svoje zastopnike!

Pridite v velikem številu, kakor zahteva resnoba časa in resnoba našega stremljenja! Gre se za to, da položimo zdrav in krepak temelj srečnemu življenju v Jugoslaviji.

### Vrnitev tržaškega pešpolka.

Nameraval sem že odgovoriti na dopis, ki ga je pod gorenjim naslovom prinesla 7. t. m. »Jugoslavija«, pa sem odlašal in odlašal, ker sem bil mnenja, da zanimajo danes našo javnost mnogo važnejše reči, kot je ta zadeva, zlasti še, ker je popolnoma brez potrebe osebno pobarvanje. »Slov. Narod« dne 15. januarja t. l. pa je prinesel naravnost izpod Plutovega peresa članek, ki me sili, da povem javnosti stvari, ki spadajo najprej v sodno dvorano, in šele potem pred širše občinstvo.

Na razne napade, netočna in namenoma lažljiva poročila ne bom odgovarjal, kolikor ni to neobhodno potrebno, pribijem le predvsem nekatera dejstva, ki jih lahko potrdijo vsi slovenski častniki bivšega 97. pešpolka.

Res je, da je Plut prevzel ob prevratu polkovno vodstvo ter spraval polk v Tiraspol ob rumunski meji. Ravnotako res pa je, da je govoril in obetal moštvo in častnikom, da je za prehod preko Rumunije že vse pripravljeno. Sklicevanje na g. nadporočnika Mateka velja samo za tiste, ki ne mislijo, kaj čitajo. Ravno zato ker je omenjeni gospod pošten in nista bila s Plutom v istem kraju, se bo pač branil vzeti odgovornost na obljube, ki jih je Plut delal, pač pa lahko potrdi, da za prehod ni bilo sploh nič pripravljeno.

Toda to so malenkosti, ki imajo pomen le toliko, da je iz takih in podobnih popolnoma izmislenih obljub, s katerimi je Plut kljub vsemu svrjanju moštvo in tudi častnike skozi pet tednov neprestano varal, zrastle tisto nezaupanje moštva nasproti častnikom, čigar posledice smo pozneje težko nosili. To nezaupanje je tudi krivo dogodkov ob prihodu polka v domovino, krivo je zlasti tudi tega, da je večina ljudi razkropila po deželi, mesto da bi stopili v službo, ko bi jih domovina res rabila. Če si Plut lasti zaslugi, da je v kritičnih dnevih obdržal polk skupaj, kar bi se tudi komu drugemu posrečilo, naj prevzame odgovornost tudi za to, da je vzel moštvo sleherno trohico vere v poštenost velike večine častnikov.

Trditve, da smo Pluta zaprili, da ne bi več mogel polka »prodajati« ententi, pa ne odgovarja resnici. Zaprili smo ga, ker je prikril veliko svojo polkovega denarja. Ko smo začeli preiskavo, je trdil, da ga nima nič, ko pa mu je začelo tesno prihajati, je vrnil polku 28.500 rubljev, dočim je ostala približno enako velika svota, torci skoro 60.000 K, še nepokrita.

Zato prosim tu javno tistega gospoda, ki ima shranjena zapisnike o tej zadevi, da jih, kot je bilo dogovorjeno, takoj predloži vojaškemu poveljstvu v Mariboru, da bo ono moglo storiti potrebne korake. Uverjen sem tudi, da bodo tudi oni gospodje častniki, katerim je Plutova afera dobro znana, storili napram njemu, ki hoče igrati vlogo narodnega junaka, svoje častniško dolžnost. Če kdo kot civilist počeveveriti par sto kron, izgubi za celo življenje vso čast in svoj naslov. Ali naj bo pri častnikih drugače? In vrh vsega še pri človeku, ki hoče igrati v javnem življenju vplivno vlogo. Zelen sem, da bi se ta zadeva najprej obravnavala pred sodnijo ter bi javnost izvedela šele končni rezultat, toda po Plutovem članku je postalo v interesu vseh častnikov 97. pešpolka nujno, da se stvar takoj objavi.

S tem je — upam — vsaj zame, kar se tiče javnosti, ta afera končana. Na laži in zavajanja, kakršna je ono, da smo izročili »svoje orožje sovražniku, ne bom odgovarjal. Plut samemu gotovo ni neznano, da je bilo dva tedna prej več možnosti, da bi se vrnili z orožjem. Toda kljub temu, da nam je srbski vojaški ataše iz Jassy sam uradno odločno odsvetoval stopiti v klerikalistični v službo, ter je isto govoril moštvo tudi nadporočnik Živković, je slavočlenost vlekla Pluta v Odeso, menda zato, da bi bil ob vrnitvi polka pod nedgovim novelistom krok v »Unione« kleti, o katerem je tako rad govoril, tem slavnostnejši.

Dr. A. Gosar.

### Slovensko šolstvo v Gorici zatrlo.

Komaj so se Italijani le malo udomačili v naših krajih in že pričenjajo z njim lastno metodo zatirati vsak pojav Slovenstva.

Avstrijske oblasti goriskim Slovincem že od nekdaj niso bile naklonjene. Velike politične boje so morali izvojevati goriski Slovenci, da so dosegli lastne šole. Magistrat jim ni hotel pripoznati niti ene slovenske ljudske šole, šele po trdem boju se je slednjič udal in otvoril, ne v sredini mesta, pač pa na periferiji Pod-

turnom v stari vojašnici, ki ni v nobenem oziru odgovarjala šolskim namenom, ljudsko šolo. Naši otroci so se raditega branili pohajati v to šolo.

Ker država ni hotela, so si iz lastnih sredstev zgradili v Gorici lastna šolska poslopja, kakor šolski dom, Gregorčičev dom, Mali dom, Novi dom in Ciril-Metodovo šolo. Otvorili so v teh moderno zgrajenih prostorih svoje zasebne učne zavode, katerim je šele po hudih bojih avstrijska vlada pripoznala pravico javnosti. V zadnjih bojih je vlada premestila tudi moško učiteljske iz Kopra v Gorico in otvorila humanistično gimnazijo. V kompenzacijo pa je Italijanom otvorila realno gimnazijo. V vse te šole t. j. v ljudske šole v šolskem in Gregorčičevem domu, v Ciril-Metodovo šolo na Blanciah, na učiteljske moško in žensko, na gimnazijo in realko ter obrtno šolo v Novem domu je pohajalo nad tisoče slovenskih otrok.

Ko so Italijani zasedli Gorico, so takoj nastanili po vseh slovenskih šolah vojaštvo. Iz šol so odnesli vso opremo, celo klopi, ki so jih v zadnjem času šole dobile iz Kranjskega in iz Kromerfza na Češkem.

Ker so slovenski otroci v Gorici sedaj brez pouka, se je dne 7. januarja podala deputacija šolskih ravnateljev k prefektu Gottardiju. Le-ta je obljubil slovenske ljudske šole, ko bodo barake za vojaščino pripravljene. Glede slovenske gimnazije v Gorici ni hotel ničesar čuti, pač pa je deputaciji obljubil, da se bo de-Slovincem na Goriskem godilo v tem pogledu tako, kakor se godi beneškim Slovincem.

Tako tedaj — Slovincem na Goriskem se bo de-godilo tako kot beneškim Slovincem — to se pravi: 40.000 beneških Slovencev je pustila laška vlada brez slovenskega pouka in razume se, da bo de-ravno tako 170.000 goriskih Slovencev pustila brez slovenskega pouka.

### Slovenci in Slovenke!

Bil je čas, ko so naščuvali brata na brata, ko so kovali za nas verige, težke in močne, da bi nam vkovali v nje dušo in telo.

Pomagali smo jim pri tem, predobra slovenska srca so se odzvala radevolje sleheunemu klicu. — sovražnikov in naša radodarnost ni poznala meje!

Danes pa Vas kliče, ko smo kri Vaše krvi, vsi ene duše, enakih misli in želja!

Navdušenje v kipečih srcih in radost na licu, hite nam junaki rešit Korotan. Ni jim žal lepega mladeža življenja, ko jih zove domovine klic.

Skrb za naše junake nam bodi prva, najsvetejša.

Narodno ženstvo bo v prihodnjih dneh pobiralo od hiše do hiše rabljivo perilo za nje.

Slovenke in Slovenci! Ne prosimo Vas, saj Vas tudi ne bi bilo treba prositi pomoči sinu, bratu Vašemu, Rodbinska dolžnost naša je to, ki se je zaveda vsakdo.

Odprimo srca, odprimo skrinje in omare!

Pobirale bomo od sobote dalje sleherni dan od 9. do pol 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne in ga oddamo v pisarno »Dobrodelnost« na Poljanski cesti.

### Kako se godi jugoslovanskim ujetnikom v Italiji.

Položaj jugoslovanskih ujetnikov v Italiji, zlasti v trdnjavi Nocole pri Veroni, je naravnost obupen. Barak v gorenji Italiji niti ne poznajo. Naši ujetniki spe v šatorih, postavljenih v prvi vrsti po njihavi okoli trdnjave. Odejo ima vsak mož samo eno, slame malo. Tako je dobila 8. jugoslovanska stotnija samo dve bali, tako da je imel vsak mož en kilogram slame. Vsaka stotnija obstoji iz dveh oddelkov po 50 mož. V dveh mesecih smo samo trikrat izpremenili šatore in malo peščico gnile slame nismo mogli vlačiti s saboj.

Dne 24. novembra m. l. je snežilo vso noč. Snega je bilo približno 20 cm. Seveda je mraz zahteval nekaj žrtv. 24. decembra je deževalo vso noč in ves dan. Opolnoči so me hodili ljudje prosit, naj jim pomagam, da ne poginejo v vodi. Prosilili smo italijanske stražnike, naj nas izpuste s premočenega sveta. Odgovor smo prejeli s palico po hrbtu. Ljudje so se za silo pokrili z mokrimi plašči, odejami in šatori, in tako dre-mali ob trdnjavskem obzidju. Voda je stala po 20 cm visoko. 25. decembra smo dobili šest motik in šest lopat in izkopali majhne prekope, da se je voda nekoliko odtekla; po šatorih smo natrosili suhe prsti.

Menaža je bila ob lepem vremenu med četrto in šesto uro zvečer. Dostikrat pa zaradi slabih drv ni bilo mogoče kuhati in stotnija je morala čakati do drugega dne, ali pa pojediti popolno-

ma sirovo. Včasih so si naši vojaki pomagali s tem, da so ponoči splezali skozi žično ograjo do bližnjih njiv in si nakradli zeljnatih storžev ter jih jedli sirove. Ako bi jih bil opazil stražnik, bi jih ustrelil.

Kruha dobivajo štirje možje po en hleb, dočim dobiva vsak italijanski vojak sam zase po en hleb. Naši ujetniki so vsled takega velikega trpljenja strahovom podobni. Italijani so jim pobrali ves denar in tudi britve, perilo in čevlje. Reveži so raztrgani, neobriti, zamazani in ušivi.

Ker sva midva s prijateljem znaia dobro italijanski, se nama je posrečilo za drag denar dobiti italijansko vojaško obleko in ponarejene dokumente in sva dne 31. decembra ob treh zjutraj zapustila Verono. Preden sva pobegnili, sva potolažila prijatelje, da jim pomagava, kolikor bo mogoče. Prosili so naju, naj poveva, da naj naša vlada v Belgradu posreduje za italijansko vlado vsaj zaradi hrane in stanovanja, ako glede drugega ni mogoče. Prosijo, naj bi se jih usmilili in jih oteli, da ne umrjejo vsled prezebanja in lakote.

Dne 5. januarja sva dospela na Vrhniko in se oddahnili pri srbskih bratih. Sedaj pa prosiva še enkrat, **pomagajte našim ujetnikom kar najhitreje**, in kličeva: **Živela in srečna bodi Jugoslavija!**

Narednik Makso Dovžan, Dovje, Gorenjski (117. pehotni polk). Narednik Josip Moravec, (117. pehotni polk), iz Idrije.

## Jugoslavija.

**Wilson posredovatelj med Jugoslavi in Italijani.**

Curih, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Govori se, da bo predsednik Wilson osebno poizkušal rešiti jugoslovansko-italijanski spor.

**Francozi in Američani v Črničori.**

Kotor, 17. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski tiskovni urad poroča: V nedeljo je dospela v Cetinje francoska četa, ki so jo svečano sprejeli. To je prva četa velikih zavznetikov na Cetinju. Pričakujejo tudi amerikanske čete, ki se ji pripravljajo slovesen sprejem. Zaradi poizkusa Italijanov, da bi prišli na Cetinje, je narod energično protestiral in sporečil Italijanom, da jim neče pripustiti pribeča. Narod zahteva neodložneje, da Italijani nemudoma zapuste vso našo zemljo. V Kotor je dospela hrana za narod in amerikanska sanitetska komisija za Črno goro.

**Francozi in Američani v jugoslovanskem Primorju.**

Curih, 17. jan. (Lj. k. u.) Brezlično se poroča iz Reke: Hrvaško prebivalstvo je sprejelo francoske čete na njih pohodu proti Reki z veliko navdušenostjo. V Karlovcu je Hrvat načrtoval francoske vojske in proslavljal junaške čine francoskega naroda, nedevo civilizacije in velike zasluge, ki so si jih Francozi stekli po vsem svetu.

Curih, 17. jan. (Lj. k. u.) Brezlično poroča: Amerikanska oklopna, brizarka in torpedni rešilec so križarile po jugoslovanskih vodah in se zadržale v splitski luki. Pomorska križarka »Liaules« je tudi došla v Split, natočena z zalozami živ. v benzinom in drugimi stvarmi, določenimi za amerikansko mornarico.

## Mirovna konferenca.

**Konferenca ententinih voditeljev.**

Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Uradno se javlja: Predsednik Zedinjenih držav in ministrski predsedniki ter ministri za zunanje zadeve asociiranih in zavezniških sil so se posvetovali danes dopoldne z japonskimi poslanikoma v Londonu in Parizu. Posvetovanja so trajala dve uri. Posvetovali so se o vprašanju odnošajev med konferenco in časopisjem; sklenili so, da pozovejo za popoldne zastopnike zavezniških listov, da se pogovorijo o metodah poročanja. Nato so se bavili s položajem v Rusiji in so sklenili, da si sporoče vlade informacije, ki so jim poslednji čas došle, da jih skupno premore. Prihodnja skupščina bo v petek dopoldne.

**Socijalistična konferenca.**

Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Henderson je v pogovoru z zastopnikom lista »Humanite« izjavil, da se bo internacionalna socialistična konferenca pričela 27. januarja. Henderson odide danes s Huysmansom v Bern.

**Clemenceau o mirovni konferenci.**

Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: V zbornici je po prečitanih interpelacijah zedinjenih socialistov o delu mirovne konference in o zunanji politiki izvajal ministrski predsednik nastopno: Dela mirovne konference se vršijo v duhu prisrčnega sporazuma in po-

polne sprave držav. Vlada ne misli spreminiti svoje politike proti Rusiji. Clemenceau je nato govoril o demobilizaciji in je izjavil, da bodo 31. marca odpuščeni vsa domobranska rezerva, vsa domobranska vojska ter dva razreda rezervne vojske. Končno je Clemenceau izjavil: Ako hočemo ustvariti zvezo narodov, ne zadostuje, da pismeno določimo njena načela. Vojno hočemo končati s popolnim sporazumom kulturnih narodov, da more triumfirati visoki ideal boljšega človeštva. (Burno odobravanje.) Ministrski predsednik je končal s prošnjo, da se odgode interpelacije Renaudela, Cauchira in Lafonta. Interpelanti so umaknili svoje interpelacije, nakar je bila seja zaključena.

**Sazonov v Parizu.**

Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Sazonov je došel danes semkaj. K temu pripominja »Tempe«: S prihodom Sazonova stopa vprašanje zastopstva Rusije na mirovni konferenci zopet v ospredje. Tudi Bratianu je došel v Pariz.

## Nemčija.

**Dogodki v Berlinu.**

Berlin, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Trupla Roze Luksemburgove še niso našli. Štab gardne kavalerijske divizije je uvedel večeraj poizvedbe, ki pa niso imele nobenega uspeha. Domneva, da so špartakovci skrilili truplo, se ne potrjuje.

Kassel, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V govoru, ki ga je imel tukaj narodni poverjenik Scheidemann, je sporočil, da je vlada sklenila, sklicati narodno skupščino za 6. febr.

Berlin, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Pri berlinskem magistratu so do večeraj naznanili terjatve odškodnine v znesku 6 milijonov mark, za škodo povzročeno pri zadnjih špartakovskih nemirih.

**Obdavljenje kapitalistov v Nemčiji.**

Berlin, 16. jan. (Lj. k. u. — Brezlično.) Kot prvi korak v izvedenju svojega davčnega programa je državna vlada objavila dva zakonska načrta. Prvi odreja zopetno izredno oddajo premoženja, kakor leta 1918. in sicer za leto 1919. Drugi, važnejši zakonski načrt predvideva oddajo vsega tekom vojne nastalega prirastka na premoženju. Ta vojni premoženjski prirastek se bo zelo strogo obdalil. Obdavljenje bo progresivno. Prirastek na premoženju nad 500.000 mark se mora ves oddati. Najvišji prirastek na premoženju, ki ostane po obdavljenju, ne sme presegati vsote 100.000 mark.

## Razna poročila.

**Zaradno-ukrajinska republika.**

Stanislava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Zapadno-ukrajinska narodna republika je poslala ogrski vladi noto, kjer ji naznanja, da bodo njene čete zasedle one dele Ogrske, kjer stanuje več kot 50 odstotkov Ukrajincev. Te dele bodo zasedle ukrajinske čete na izredno željo prebivalstva ter z namenom, da zabrani zasedbo teh zemelj po drugih narodih. Nota izraža unanije, da bo ogrska vlada vzle temu nadaljevala prijateljstvo z zapadno ukrajinsko republiko.

Stanislava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Zapadno-ukrajinska republika je imenovala nastopne diplomatske zastopnike: Za Prago Slavinskoga, za Berlin Nikolaja Crska, za Pariz profesorja Baranovskega in za London Antonoviča.

Stanislava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vlada zapadno-ukrajinske narodne republike je odposlala posebno odposlanstvo v Prago, ki naj naznanja čehoslovaški republik priklonitev ukrajinskega dela bivše kraljevine Ogrske zapadno-ukrajinski narodni republik.

Stanislava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ukrajinski generalni štab javlja: V smeri proti Munkešu so ukrajinski oddelki dospeli dne 15. januarja do Voloca in prodirajo dalje. Pri Marmarosi Sigetu stoje naše čete nekaj kilometrov južno od mesta in so dosegle do Tise.

**Češki zastopniki in ameriška misija v Budimpešti.**

Budimpešta, 17. jan. (Lj. k. u.) Zastopnik čehoslovaškega tiskovnega urada v Budimpešti javlja: Čehoslovaški poslanik v Budimpešti dr. Hodža je hotel danes govoriti s predsednikom ameriške komisije v Budimpešti profesorjem Coolidgeom. Madžarski uradniki pa mu niso dovolili dostopa.

Budimpešta, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Član čehoslovaške vojaške komisije v Budimpešti Kozak je konferiral danes dve uri s profesorjem Coolidgeom o položaju na Slovaškem.

**Ministrska kriza v Italiji.**

Lučano, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Ministrski predsednik je moral vsled nove italijanske ministrske krize nenadoma odpotovati v Rim.

**Nova vlada v Italiji.**

Chiasso, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Novo italijansko ministrstvo je sestavljeno tako-le: Orlando predsednik in notranje, Villa podpredsednik in pravosodje, Soncino zunanje zadeve, Springher zaklad, Meda finance, Benoni javna dela, Girardini civilno in vojaško skrbstvo, Del Bono mornarica, Zupelli poljedelstvo, Fera pošta, Berenini nauk, De Vito transporti. Vojni minister še ni imenovan; kandidata sta Giardino in Bodario.

## Politične novice.

**Francoski časnikarji v Ljubljani.** V Ljubljani se zopet mudita dva francoska časnikarja iz uredništva pariškega lista »Tempe«, ki sta prišla k nam po informacije o naših narodnih zadevah. Časnikarja je sprejel tudi ministrski podpredsednik dr. Korošec, ki jima je obširno pojasnil naše napeto razmerje do Italije. Povdarjal je zastopnikoma francoskega časopisa, da so naši ljudje na Primorskem brezpravni, ker ni nobene instance, na katero bi se mogli pritožiti. Italijani lahko delajo kar hočejo, ker se jim ni treba zaradi njih protizakonitega ravnanja nikjer zagovarjati. Dr. Korošec je izrazil mnenje, da bi ententa morala poskrbeti za instanco, na katero bi se zatirano ljudstvo moglo obrniti s svojimi pritožbami in ki bi imela voljo in moč, da dotične slučaje objektivno preišče.

**Slovenci na mirovni konferenci.** V Ljubljano sta sinoči prispela dr. Slavič in dr. Kovačič iz Maribora, ki odideta z ostalo delegacijo na mirovno konferenco. Dr. Kovačič je strokovnjak za državno mejo na štajerskem, dr. Slavič pa kot prekmurški Slovenec izvedenec za mejo v Prekmurju. Delegata sta se pred odhodom v Belgrad posvetovala z dr. Korošcem, narodno vlado in dr. Žerjavom.

**Protestna nota ljubljanske Narodne vlade remiškoavstrijskemu znanemu uradu na Dunaju o dogodkih na Koroskem** je bila obenem poslana jugoslovanski osrednji vladi v Belgradu ter polkovniku Milanu Pribeževiću s prošnjo, da jo izroči ententnim velesilam. Istočasno jo je prejela Narodna vlada v Zagrebu.

**Kaj se še danes graškim Nemcem sanja!** Nikdar se ti ljudje niso odlikovali po posebnih političnih razboritosti in niti najhujši sovražnik meščanskemu nemstvu ne more očitati, da bi bili s svojimi političnimi talenti kedaj koga presenetili. Če nas je take vrste Nemec kedaj presenetil, nas je presenetil s svojo zahrbtnostjo, frivolnostjo, brutalnostjo, nasiljem in glupostjo. En zgled take presenetljive nemške gluposti bremo v znanem vsenemškem »Grazer Tagblattu« dne 16. t. m., ki piše: »Zagrebski zastopnik lista »Österr. Volkszeitung« objavlja razgovor, ki ga je imel z »nekim novim jugoslovanskim ministrom«, ki je tudi v avstrijski poslanski zbornici med Jugoslavi igral veliko vlogo. Minister je izjavil: Mi smo trdno odločeni, da pridemo z Nemško Avstrijo do kolikor mogoče prijateljskih odnošajev. Stremiti moramo za tem, da bomo mogli svoje poljske pridelke oddajati Nemški Avstriji. Na drugi strani smo navezani na uvoz industrijskih izdelkov iz Nemške Avstrije in Nemčije, kajti uvoz iz ententnih dežel bi bil predrag. Glede mejnih vprašanj med jugoslovansko državo in Nemško Avstrijo se bo lahko dosegel sporazum. Pripravljeni smo odgovoriti se Mariboru in Celovcu ter njunima okolicama. Nasprotno se pa ne sme zahtevati od nas, da bi Koročevje dali Nemški Avstriji. Če se bo Nemška Avstrija pokazala v tej smeri popustljivo, se bomo brezopojno zavzeli za to, da se na progi Trbiž-Naberjet odpre prost dohod k morju. To seveda ne zavisi samo od nas, marveč tudi od Italije. — Cela stvar diši precej po pivskem ozračju graške politike ali pa jo je skuhal kak judovski šmek v Zagrebu. Niti v glavu nam ne pride, da bi zavrečali šmoka, ki trdi, da bomo kedaj voljni prepustiti Maribor in Celovec z okolico Nemcem. Pribežimo ta izliv vsenemških možgan le v dokaz, da je s takimi ljudmi pametna beseda nemogoča!

**Naša skupna država ni priznana.** Riječ SHS prinaša lep članek, v katerem razpravlja o tem, da naša država SHS še ni priznana. To je težka stvar. Srbijo priznajo za zaveznico, a državo SHS smatrajo za nekaj drugega, niena delegacija se bo določila šele naknadno. Tudi Črna gora bo na konferenci zastopana kot samostojna država. Za vse to se moramo zahvaliti Italiji. Vsi znaki kažejo na to, da zunanji Italije ni vzroka za to, da mi nismo priznani, a Italija je bila že koj spočetka zoper naše ujedinjenje in je tudi danes. Ona hoče, da ima na konferenci proti nam proste roke, kot da smo del premagane Avstro-Ogrske. To izigravanje naj ji prav pride, ker bi proti jedinstveni državi, ki je prijateljska z Anglijo, Ameriko in Francijo ne mogla uprizarjati take politike. Da je Črna gora iztrgana iz Ju-

goslavije, je tudi samo račun laške politike in rodbinska zveza med dinastijama ne igra vloge. Italija bo branila Nikita radi lastnih interesov in da nas oslabi. To so težkoče sedanjih dni, ki jih bomo prestali dobro, to upanje in ta vera je v nas vseh.

**Češko-slovaški pooblaščenec v Ljubljani.** Sinoči se je pripeljal češko-slovaški pooblaščenec v Zagrebu dr. Simmek. Zastopnik češke republike bo v Ljubljani konferiral z ministrskim podpredsednikom dr. Korošcem.

**Težek problem.** Pariški »Matina« navaja tri vidike, ki so prišli te čase na površje in ki so hoteli biti podlaga svetovnemu miru. Prvo je bilo narodnostno načelo, ki popolnoma odgovarja jugoslovanskim zahtevam in tudi pravici. Nato je prišlo načelo narodne sigurnosti. To načelo nam je nevarno le deloma, ker se strategične meje krijejo z etnografičnimi (Ne povsodi. Kakor kdo razume namreč. Italijani lahko rečejo, da je slava najlepša strategična meja.) Najbolj nevarno nam je pa tretje načelo izpolnitev obljub. Ki jih je dala ententa Rumuniji in Italiji na račun jugoslovanskega naroda. Če bi izpolnili te obljube, bi bila to težka krivica za nas, resno ogrožanje možnosti našega razvika, po drugi strani pa bi bil trajen mir nemogoč, podana bi bila živa možnost novih vojsk. Naše zahteve so jasne in pravične z ozirom na statistične podatke in z ozirom na naše in ententne gospodarske interese. Te pogodbe se morajo revidirati. Tudi nekateri pametni državniki v sporazumu zahtevajo to. Sporazumu se ne moremo podvreči, o stvari, ki je naša, se ne moremo pogajati. To je silno težek problem, ki ga more rešiti le polom te italijanske politike. — Začetek pogajanj je silno važen za razvoj našega naroda. Tu se odloča vsa njegova usoda za bodoče. Naša diplomacija mora dokazati nevarnost bodoče vojne in podati jasno in odločno vse argumnte, ki govore za nas. Uverjeni smo, da želi ententa mir v Evropi, pa bo tudi na mirovni konferenci vodila politiko, ki bo vodila k miru.

**Proč od Nemške Avstrije!** Medtem ko zaganana nemškutarija na Koroskem in štajerskem kot divji petelin poje zaljubljeno pesem o Nemški Avstriji ter spletkarijo ter hujskajo proti Jugoslaviji, so pa na Nižje Avstrijskem, kjer to Avstrijo boljše poznajo, drugega mnenja. Nemški državni svet je prepovedal županu Dunajskega Novega mesta prodajati na Ogrsko industrijske izdelke, za katere je mesto in okolica z Ogrskega dobivalo živila. Župan pa je dunajskemu drž. svetu odgovoril, da se takoj pridruži Ogrski mesto in okolica, če Avstrija prepove zamenjavo industrijskih izdelkov za ogrska živila. — Da želedec je mogočen faktor in tam gori dobro vedo, da bo Nemška Avstrija domovina stradanja. Naša obmejna nemškutarija pa je še preslata!

**Razporoka v Nemški Avstriji.** V četrtkovni seji pravnega odseka nemške narodne skupščine so sprejeli predlog za razporoko. Razporoka stopi v veljavo, če sta zakonska že dve leti živela ločeno ali če se je en zakonec v inozemstvu poročil. Predlogo priporoča kot poročevalec — jud Neumann. — S tem se je v Nemški Avstriji vnel kulturni boj. Ravno sedaj se tam vrše tudi silno burne volitve za konstituantno. Je li nemško ljudstvo že tako razkristanjeno, da bo to judovsko brco molče preneslo? Odgovor bodo dale volitve. Seveda — vojnohujskaška politika »Reichspöste« poštenim krščanskim elementom stališča ni olajšala.

**Nemci v Franciji?** »Figaro« piše, da so v Franciji skrivna gibanja, ki merijo na to, da bi vrgla Clemenceaua, ki da je zastopnik nasilnega mira. Socialisti, ki hočejo z Nemčijo pravičen mir, pripravljajo vstajo, da se bodo postavili morebitnim krivičnim sklepom mirovne konference po robu. — To je brčkone želja Nemcev, ki pa še danes ne priznajo drugim narodom vse, kar jim gre. Je pa gotovo, da bi bil slučaj krivičnega mira olje v ogenj boljševizma tudi v ententnih državah. Sicer pa naj naši Nemci po dogodkih na Koroskem o nasilnem miru — molče!

**Prusija razbita.** Nemška vlada pripravlja nov ustavnostni načrt, ki bo staro Prusijo popolnoma razkosal ter na mestu nje ustanovil celo vrsto držav. Berlin postane samostojna država. To je sicer prav; toda brez nepotrebno. Prusija je razbita že samoposebi, ker poljski koridor do morja je raztrgan tako, da bo vsaka zveza med vzhodno in zapadno Prusijo nemogoča. Tako je maščevanje zgodovine!

**Prehrana — diplomatska potreba.** »Daily Chronicle« izraža popolno simpatijo politiki sporazuma, ki je postal v Nemčiji in Avstro-Ogrsko življenjski prav. — da ne želijo, da bi oba državi sledili Rusiji v boljševiško brezdnost.

## Nekaj kmetovih zahtev.

Odbor Kmetijske Zveze za kamniški politični okraj je v svoji seji dne 14. januarja 1919 napravil sklepe na Narodno vladu SHS v Ljubljani:

1. Narodni vladi naj se odpošlje vloga s pozivom, katerega naj pri klasifikaciji konj, vprege in voz ne gleda na to, da kolikor mogoče veliko izkupi za to blago pri kmetih, pač pa naj pazno gleda na tozadevne mešetarje, četudi kmete, ki to izkoriščajo in delajo zasebne dobičke. Pri kmetovalcih naj se pa cene primerno izenačijo in ne dvigajo.

2. Narodna vlada se naproša, da se blago za uporabo v kmetijskem obratu, to je mali motorji do 6 konjskih sil, bencinmotorji do 6 konjskih sil, slamoreznice, brzoparilniki itd., odproda le neposredno kmetovalcem ali njihovim zadrugam, ne pa trgovcem, da bi tako za kmetovalce podraževali, ker kmet je bil že tako v tej vojni najbolj oškodovan.

3. Narodna vlada naj takoj ukrene in naj vse stori, da se čimprej vpelje sladkor, petrolej in sol, na čemer ljudstvo zelo trpi pomanjkanje in dela ljudi nezadovoljne.

4. Narodna vlada naj takoj ukrene, da se cene vsemu blagu, kar kmet kupuje, primerno znižajo. Kmet že proda vse ceneje, podpore so odpadle, cene pri trgovcih se pa nič ne znižajo. Ljudstvo je v tem oziru popolnoma nezadovoljno.

## Nalovelje.

### Slovenci bomo zastopani na mirovni konferenci po dr. Zolgerju.

Belgrad, 17. jan. (Lj. k. u.) Ljublj. korespondenčni urad je dobil vest iz Pariza, da je bivši ministrski predsednik Pasič sporočil francoskemu ministru za zunanje stvari Pichonu, da bodo zastopali Jugoslavijsko na mirovni konferenci Pasič, dr. Trumbić in Vesnić. Jugoslovanski dopisni urad v Belgradu je pooblaščen, da to vest odločno demantira, ker je zastopnike na mirovno konferenco določil ministrski svet in sicer Nikola Pasič, dr. Trumbić in dr. Ivana Zolgerja.

### NASI ZASTOPNIKI NA POTI V PARIZ.

Zagreb, 17. januarja. (Lj. kor. urad.) V Zagreb so dospeli sinoči s posebnim vlakom iz Belgrada finančni minister dr. Andra Gavrilović in član naše mirovne delegacije dr. Zolger s tajniki. Z njimi je došel tudi ataše francoskega poslanika v Belgradu. Vsi ti gospodje nadaljujejo svojo pot v Pariz. Z njimi so dospeli tudi železniški minister Vulović ter oddelna načelnika dr. Urošević in Vuković. Vsi ostanejo nekaj časa v Zagrebu, ko pa tukaj opravijo svoje delo, odpotujejo v Ljubljano. Semkaj je nadalje dospel tudi admiral Metod Koch.

### DALMATINSKO JUGOSLOVANSKO UČITELJSTVO WILSONU.

Split, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Nad 600 dalmatinskih učiteljev je poslalo predsedniku Wilsonu brzojavko, v kateri pozdravljajo kot predstavljatelji 99 odstotkov vsega dalmatinskega učiteljskega predstavništva svetovne demokracije ter izražajo, da so trdno uverjeni, da bo jugoslovanska Dalmacija v smislu skoro brezizjemno vsega prebivalstva priznana od entente Jugoslaviji in da ne bo pogažena na kongresu, na katerem bodo zastopniki velike zapadne demokracije uravnavali temelje medsebojnih razmer.

### LASKA PROPAGANDA PROTI JUGOSLOVANOM.

Reka, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Italijani iz Trsta, Istre, Primorja in Dalmacije so uvedli v tujini veliko publicistično propagando, naj odpošlje Italija v Pariz kot delegate na mirovno konferenco večje število Italijanov iz bivše Avstrije, da ustvarijo na ta način protitež proti imenovanju jugoslovanskih delegatov dr. Ribara in dr. Smolaka za mirovno konferenco.

### PROPAGANDA V ITALIJI ZOPER IMPERIALIZEM.

Budimpešta, 17. januarja. (Lj. kor. u.) »iz Est« poroča iz Chiasso: V Italiji se neprestano širi propaganda na korist Wilsonovih načel in za zmanjšanje italijanskih aspiracij. O teh vprašanjih je imel bivši minister Bissolati predavanje v italijanskem gledališču Scala. Vršila pa so se tudi velika narodna zborovanja v Florenci, kjer je govoril znani Guglielmo Ferrero, in v Turinu, kjer je govoril reformistični socialist Canepa. Oba sta predavala v istem smislu kakor Bissolati v Milanu. Italijani morajo opustiti svojo imperialistično politiko, ker se bodo sicer zapletli v vojno z Jugoslavijo.

### AMERIŠKI ČASNIKARJI V ZADRU.

Split, 17. januarja. (Lj. k. u.) V Zader so došli pred kratkim trije ameriški časnikarji, ki so se podrobno informirali o po-

ložaju v mestu in okolici. Obiskali so tudi hrvaško čitalnico.

### AMERIŠKA MISLIJA PRI POGAJANJH V GRADCU.

Gradec, 17. jan. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Davi sta dospela semkaj polkovnik Sherman Miles in poročnik King, člana ameriške komisije, ki ima nalogo, ugotoviti jezikovne in gospodarske razmere prepornih mejnih ozemelj na Koroškem in na Štajerskem. Gospoda sta prišla k deželnemu glavarju dr. von Kaanu. Deželni glavar dr. v. Kaan je gospoda poučil o težkočah, nastalih vsled zasedbe spodnje in srednještajerskih ozemelj po Jugoslovanih. Izrazil je nado, da bo preiskava jezikovnih razmer popolnoma objektivna in nepristranska, kar sta oba gospoda ljubeznivo obljubila. Deželni glavar ju je potem spremlil v grad, kjer sta prisostvovala pogajanjem med odposlancem koroške deželne vlade in jugoslovanske vlade SHS.

### NEMSKA AVSTRIJA SE OPRAVILJE.

Dunaj, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Državni urad za zunanje stvari je dunajskim misijam nevtralnih dežel poslal cirkularno noto s prošnjo, naj jo oddajo z Avstro-Ogrsko vojujočim se ciljem. V noti se navedeno razjasnjujejo nemško-avstrijski konflikti z jugoslovansko vlado. Noto poudarja, da je nemško-avstrijsko vlado vsikdar vodilo stremiljenje, dotlej, ko sporne meje uredi rek mirne konference, izbegavati vsak spopad s tem, da se točno drži demarkacijske črte. Trditve jugoslovanske vlade, da je Nemška Avstrija v gotovih delih Koroške z brutalno silo napadala slovensko prebivalstvo, je povsem kriva. Odpor jugoslovanske vlade je doslej onemogočal pogajanja. Zasedba čisto nemških mest in vasi je naposled prebivalstvo prizadetih krajev tako razjarila, da se kljub pomirjevalnim poizkusom nemško-avstrijske vlade izbruh ljudske nevolje ni dal preprečiti. Nemško-avstrijska vlada je ponovno potem švicarske in švedske vlade ententi stavila predlog, naj bi se sporno ozemlje nevtralizovalo in naj bi zlasti Celovec in Beljak zasedle britske ali ameriške čete. Pa deslej ni mogla doseči nič drugega, razun odgovor, da se njen predlog v resno uvaževanje sporoči ententni konferenci v Parizu. Razvidno je, da se je nemško-avstrijska vlada vsekdar prizadevala, doseči mirno rešitev tega vprašanja, in da povodom pogajanj zaradi prevoza živil, storjene obdolžitve prav tako nasprotujejo resnici, kakor so ostala očitanja in trošenja, ki jih zoper nemško-avstrijsko vlado razširja jugoslovanska vlada. Hkrati s to cirkularno noto je nemško-avstrijski državni urad za zunanje stvari Narodni vladi v Ljubljani in v Zagrebu poslal protestno noto, v kateri ugovarja zoper zajetbo radgonskega podžupana dr. Kamnikerja kot talca in izraža nado, da bodo velikovski in radgonski talci kmalu na svobodi. Razen tega je nemško-avstrijska vlada naprosila dunajskega jugoslovanskega poslanika, naj bi pri svoji vladi posredoval v prilog mariborskemu evangelijskemu pastirju dr. Mahnerju, da ga izpuste iz zapora, v katerem je že od 29. decembra in iz katerega ga ne puste, češ ker se je bati, da bi zopet začel nastopati, kakor je nastopal prej.

### NOVA POLJSKA VLADA.

Varšava, 17. jan. (Lj. k. u.) Snoči je demisijsiral kabinet Ignacij Paderewski je imenovan za min. predsednika.

Varšava, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Novi kabinet je sestavljen takole: Predsedstvo in zunanje stvari Paderewski, notranje Stanisław Wojciechowski, pravosodje Leon Supinski, trgovina Honcia, železnice Stanisław Janicki, socialno skrbstvo Ivanowski, pošta in brzojav Linde, bogocastje Przesnicki, javna dela Prachnik, vodja prometnega ministrstva Eberhardt, finance Englich, prehrana Minkiewicz, javno zdravstvo Janiszewski, vojne zadeve polkovnik Wrocinski, Naučni minister bo imenovan kasneje.

Varšava, 17. januarja. (Lj. kor. urad.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vlada je danes objavila svoj program, ki obsega med drugim: Izvedba volitev v zakonodajni deželni zbor, ki se sestane dne 9. februarja, obramba ogrožene domovine, takojšnja pomoč potrebnim prebivalcem dežele, obnova upuščenih pokrajin, racionalna finančna politika z zunanji in notranji posojili, pravično obdavčenje, vzdrževanje miru in reda v državi. Da se vse to doseže, je nujno potrebno, da se uravna razmerje do zmagovalnih ententnih držav, in sicer na podlagi svečane izjave, da je poljska republika zaveznik entente.

### ITALIJANSKE MEJE.

Inomost, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča, da je šef generalnega štaba italijanskega vrhovnega vojnega poveljstva izdal razglas, da bo z vojaškim zaporom do 5 let kaznovan, kdor brez izrecnega dovoljenja višjega poveljstva ali

pristojnega armadnega poveljstva prekoraci ali pa vsaj poizkusi prekoraciti v pogojih za premirje določeno črto.

### MILIJON DOLARJEV ZA EVROPO.

Washington, 17. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Finančni odsek senata se je izjavil za to, da naj se dovoli znesek enega milijona dolarjev za manjšanje lakote po Evropi.

### LJENIN V BARCELONI.

Madrid, 16. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas javlja, da poročajo listi, da se med Rusi, ki so se nedavno izkrcali v Barceloni, nahaja tudi Lenin. Koliko je na tej vesti resnice, se doslej ni moglo dognati.

### Srbsko gledališče v Novem Sadu.

Novi Sad, 17. januarja. (Lj. kor. urad.) Dne 26. t. m. bo na slovesen način otvorjeno srbsko narodno gledališče v Novem Sadu.

## Dnevne novice.

— Nihče naj ne pozabi, da izide v kratkem »Vestnik kršč.-soc. zveze«. Prinašal bo važne članke v kulturnem pogledu, stiherni ga bo rabil in mu bo dragocena knjiga. Naročite takoj! — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Ljudski dom. Naročnina 15 K na leto.

— Enkratni nabavni prispevki aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem. Narodna vlada je sklenila v seji dne 15. januarja 1919, da se aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem izplača v februarju enkratni nabavni prispevek v dosedanjih višini.

— Zvišanje draginskih dohodov za aktivne in upokojene državne uslužbenke. Narodna vlada je sklenila v svoji 47. seji z dne 17. januarja t. l., predlagati finančnemu ministru v Belgradu, da se zviša vsem aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem za mesec januar, februar in marec 1919 dosedanja draginska dohodka za 50 % (petdeset odstotkov). Po naročilu skupnega finančnega ministra dr. Nidčica ne sme Narodna vlada dovoliti nikakih novih izdatkov brez dovoljenja finančnega ministrstva v Belgradu.

— Zvišanje adjuta za praktikanke in avskultante. Narodna vlada je sklenila, predlagati skupni vladi v Belgradu, da se zviša pričeni s 1. januarjem 1919 praktikanom skupine A (§ 52. službene pragmatike z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15) adjutum na letnih 2100 K in 2400 K, praktikanom skupine B na letnih 1680 K in 1800 K, ostalim praktikanom na letnih 1200 K in 1500 K. Pravnim praktikanom in avskultantom se po predlogu Narodne vlade zviša adjutum na letnih 2100 K in 2400 K.

— Zigzaganje bankovcev je podaljšano, kakor smo poročali, do 2. februarja.

— Davek na vojne dobičke. Izvleček iz plačilnih nalogov o davku na vojne dobičke za leto 1916. v političnem okraju Kamnik je na vpogled pri davčnem okrajnem oblastvu v Kamniku.

— Iščo se begunska rodbina, obstoječa iz dveh do štirih članov, ki je vajena obdelovanja vinogradov na zelo dobro posestvo, pod zelo ugodnimi pogoji. Rodbina je lahko tudi invalidska. Natančneje pojasnila daje »Posredovalni urad za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38/1.

— Oblastina poslovalnica za Slovani s sedežem v Ljubljani naznanja beguncem na deželi, da dobe izkaznice za obliko pri svojih presojevalnicah za izdoločanje izkaznic. Za slučaj, da pridejo v Ljubljano, se naj zglasujejo po izkaznicah v sledečem redu: Begunci, ki spadajo pod okrožje glavarstva v Kočevju od 20. do 25. januarja, v Litiji od 27. do 31. jan., v Krškem od 3. do 8. febr., v Novem mestu od 10. do 15. febr. 1919. Begunci drugih okrajnih glavarstev pa od 17. do 22. februarja.

— »Zadružna centrala« obvešča, da se radi izrednih razmer ne more vršiti občni zbor iste dne 20. januarja t. l. Vršil se bode enkrat pozneje, o čemer bomo svoječasno v »Kmetovalcu« obvestili.

— Sprejemanje častnikov v skupno vojsko kraljevine SHS. Poveljstvo II. vojnega okrožja javlja: Gospod vojni minister kraljevine SHS je odredil, da se bodo vsi aktivni in neaktivni častniki, vojaški duhovniki, zdravniki, računovodje itd., vojaški uradniki ter vsi dotični aspiranti bivše avstro-ogrške armade, kateri žele vstopiti v vojsko kraljevine SHS, zamogli sprejeti v to z isto šaržo, katero so imeli v bivši avstro-ogrski vojski. Aspiranti se sprejemajo kot podporočniki, a kapetani, ki so bili v tej šarži več kot dve leti, se sprejemajo kot kapetani I. razreda. Vsak tak častnik itd. naj vloži prošnjo v dveh izvodi h. Izdaja se za to določeno formulirji z navodilom na vsa poveljstva. Te tiskovine naj se natančno in lastnoročno po obrazcih izpolnijo. Vsi podatki morajo biti dokumentirani (krstni list, domovnica, poročni list, spričevala, povelja, dekreti). V slučaju,

da kdo nima dokumentov za podatke, naj te lastnoročno napisane podatke pojdriži pri stacijskem ali policijskem poveljstvu dva častnika ali dva ugledna meščana, ki jamčita s svojim podpisom za resničnost podatkov dotičnega častnika. Stacijski oziroma policijski poveljnik mora potrditi s svojim podpisom in službenim (okroglim) pečatom istinitost podpisov prič. Vse te prošnje (za vsako osebo v dveh izvodi) naj se do 30. januarja 1919 skupno predložijo poveljstvu II. vojnega okrožja (pers. oddelk). Neaktivni častniki itd., ki se ne nahajajo več v vojaški službi, se tem potom pozivljajo, da takoj izpolnijo gori imenovane prošnje pri stacijskih poveljstvih v Ljubljani, Mariboru, Celju ali Ptuj, pri vojaškem poverjeniku SHS na Dunaju ali pri dopolnilnih poveljstvih Celje, Maribor ali Ljubljana. Te prošnje morajo biti predložene najkasneje do 25. februarja 1919. Opominja se, da proti vsem častnikom itd., katerih prošnji ne bodo data točno izpolnjeni in pravočasno predloženi, nevarnost, da se kot častniki itd. ne bodo sprejeli v skupno vojsko SHS. S tem seveda ne bodo isti nikakor odvezani vojaških dolžnosti v naši državi. — Poveljstvo II. vojnega okrožja, pers. res. št. 520, povelje št. 11, z dne 16. januarja 1919.

— Duhovni urad garnizijske bolnice v Ljubljani prosi župne urade II. okrožja (slovenski del države SHS), da blagovolijo semkaj javiti, če se nahaja v njihovih matičah kdo od sledečih legionarjev ali pa tudi pripadnikov drugih čet, ki so padli v boju na Koroškem dne 9. januarja 1919 in so bili pokopani pri Sv. Križu v Ljubljani dne 13. t. m.: Janez Kosilol; — ? Boštjan; — Ciril Škvarca; — ? Kocmur; — Fran Oblak; — Dušan Kožul.

— Za koroške begunce, tovariše duhovnike in druge, se opravi slovesna služba božja na Antonovo dne 17. jan. t. l. pri Sv. Križu nad Črnečami.

— Odbor občine Moste pri Ljubljani je v svoji seji z dne 5. prosinca 1919 soglasno sklenil podeliti prevzvišenemu knezoškofu dr. A. B. Jeliču v znak priznanja in v zahvalo za njegov neustrašeni nastop za koristi ljudstva in zedinjenje našega naroda častno občanstvo.

— 7 Dobrovo. Umrli je dne 16. januarja po kratki mučni bolezni gospod Jakob Marinko, posestnik na Komarji št. 2. Pokopni je bil »rat občasno« prečel g. duhovnega svetnika in profesorja v pok. dr. Josipa Marinko, sedaj bivšjega v Preski. Bil je skrben gospodar in vzor dobrega, krščanskega moža ter očeta. Radi svojega blagega značaja je bil obče priljubljen. Vse ga je spoštovalo. Kruta morilka »španak«, katere je že toliko družinam uprabil očeta, je tudi temu prebagemu možu pretrgala nit življenja. — Bog tolaži velespoštovano rodbino, katero je zadela bridka usoda.

— Drena lopovščina se je zgodila dne 10. gnuha 1918 na glavni cesti v Šiški. Med 6. in 7. uro zvečer je nejal Rus Iv. Mašins s parom konj, nizkih belcev, iz mesta. V sredi Šiške ga vstavi nek štabihi narednik, visoke postave, podolgovatega obraza, v dolgem plašču in še drug narednik, majhen, širokih prsi in črnih majh brik. Zahtevala sta takoj s strogim glasom legitimacijo od voznika. Ko je ta pokazal, izjavila, da ni veljavna, vržeta Rus z voza, se vsedeta na voz ter oddirjajata proti št. Vidu. Rus teče do svojega poveljstva, javi tam zadevo, vzame nato konja rjavca z gigom (dvokolesnim vozčkom) ter dirja za njima proti št. Vidu. Onkraj št. Vida ju dohiti. A ko ga spoznata, nameri štabihi narednik nanj s puško, narednik pa skoči z voza ter mu nastavi bajonet na prsi, ter zahteva, da takoj stopi iz voza. Rus, ki je bil brez orožja, se je udal, nprkar je narednik skočil na voz. V diru sta oba lovova pognala proti Gorenjski. — Kdor zamore podati o navedenem slučaju kako pojasnilo, naj se oglasi pri Vojaškem sodišču SHS v Ljubljani, Poljanska cesta. 13. III. nadstr., št. 36. Zlasti se prosi, da se ravnotam pismeno ali ustmeno naznani bivališče Rusa Ivana Mašina.

— Begunci na Kočevskem so v jako žalostnem položaju. Ne samo, da so morali ob vojski zapustiti solčno Gorisko in se potikati po nemških krajih, daleč od domovine, ne samo, da jih je vlada nemške Avstrije povečini odtirala v Jugoslavijo, koder pa spet ne morejo domov, ampak morajo še sedaj trpeti bridko pomanjkanje. Marsikatera kočevska občina se sploh ne briga zanje, ker so pač Slovenci. Mnogi trdosrčni, denarja lakomni ljudje pa zahtevajo za živila strahovite, več kot cederške cene, dočim nimajo živil, kadar pride rekvizicija. Pred vsem pozivljamo pristojne oblasti kar najresneje in najnujnejše, da strogo zapovedo občinam, naj se glede preskrbe beguncev obračajo na žitni zavod naravnost ter potem tam dobljena živila res tudi beguncem razdele, ne samo Kočevjarjem. Take občinske oziroma gospodarske odbore pa, kateri ne store svoje človeške dolžnosti ali pri katerih



